

Maida Šuvalić

23.04.2025. 23:10

Pogledano: 79 puta

"Lipov cvat" Aleksa Mikić

Bosanski/Srpski jezik i književnost

Tags

Obrazovne strategije

Igra i rad

Aktivnosti sa učenicima

Kompetencija pismenosti

4. razred - Razredna nastava

Organizacijski oblik nastave

4. razred - Razredna nastava

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Stručno usavršavanje nastavničkog kolektiva

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Jezičko-komunikacijsko područje

Predmet

Bosanski/Srpski jezik i književnost

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Učiti kako učiti

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

CILJEVI:

-Osposobljavanje učenika za doživljavanje književnog teksta u cjelini i razvijanje sposobnosti izražavanja dojma, te uočavanje hronološkog reda događaja.

-Osposobljavanje učenika da nekoj temi može prići iz više uglova (paralelno mišljenje)

ISHODI:

-Pažljivo čita ili sluša tekst u cilju razumijevanja i donošenja logičkih zaključaka; citiranje konkretnih tekstova pri pisanju ili govoru u svrhu argumentovanja zaključaka donesenih na temelju teksta.

-Prepoznaje i objašnjava ključne ideje teksta i njihove razrade; rezimira ključne ideje na osnovu detalja koji ih dokazuju.

-Analizira likove, događaje i ideje, te njihove međudnose u tekstu.

Detaljan opis realizacije

Uvod u učenje:

AKTIVNOST 1.

Strategija: Udica – Novinski članak (5 min)

„Neki dan sam pročitala novinski članak koji me veoma uznemirio. Naime, pisalo je kako danas u svijetu veliki broj djece nemaju danima da pojedu ni zalogaj hljeba i da dnevno umire oko 17 000 djece zbog gladi.

Šta vi mislite o tome?

Ko je kriv što je stanje takvo?

Koliko često razmišljate o djeci koja su gladna?

Da li se uopšte nekada sjetite da ima i takve djece?

Kako biste vi pomogli svome drugu da znate da je u takvoj situaciji?”

Najava nastavne jedinice: „Na današnjem času ćemo čitat i razgovarat o priči „Lipov cvat“ koju je napisao Aleksa Mikić.“

Ukratko spomenem porijeklo autora i poneki detalj iz života.

Pokazujem fotografiju cvata lipe i objašnjavam kako je nastalo ime lipa-lipanj.

(Učenici pojedinačno učestvuju u razgovoru i iznose svoje mišljenje na postavljena pitanja.)

GLAVNI DIO ČASA

RAZUMIJEVANJE ZNAČENJA

AKTIVNOST 2.

Strategija: Čitanje s predviđanjem (10 min)

Strategija čitanje s predviđanjem

RAZUMIJEVANJE ZNAČENJA 1 – ČITANJE 1. DIJELA

To je bilo davno, još kad sam bio mali. U kući tih dana nije bilo hljeba, a u selu nam niko nije htio pozajmiti brašna. Majka je spremila hranu od povrća, odnekle je donosila i ranog voća, ali to sve nije moglo da zamijeni hljeb. Djeca su je često salijetala pitanjima:

-Kad ćeš nam jednom ispeći proju?

-Tata će sutra poslati para, pa kad kupim brašna odmah ću je ispeći- odgovarala bi ona. Tako je trajalo daniima.

Jednog dana umjesto uputnice sa novcem, dođe otac kući. Kiša je padala i posla nije mogao da nađe nigdje. Djeca su tražila hljeba, a otac i majka su ćutali zabrinuto. Ja nisam mogao više da izdržim, iskrao sam se iz kuće i otišao na cestu. Poslije dužeg hodanja sjeo sam pod lipu koja se upravo bila rascvala i omamljivala svojim mirisom.

Na njivi, kraj ceste, moj školski drug Marko napasao je krave. Čim me primijeti odbi ih od kukuruza, sabi na drugu stranu njive uz samu cestu, a onda dođe k meni i sjede na ivicu jendeka. U ruci je imao komad pogače namazan kao prst debelim kajmakom. Slatko ga je gutao, a ja sam očima gutao svaki zalogaj.

-Hoćeš ti malo?

-Ne mogu – rekoh, a u ustima sam osjećao slast njegovog kajmaka.

-Lažeš- nastavi on. – Ja znam, vi u kući nemate ni proje...

-Imamo hljeba, otac je donio- tiho mu rekoh, gledajući u zemlju.

Marko je bio u pravu.

Kakav je bio život dječaka? Zašto se iskrao iz kuće? Kakav je bio njegov drug Marko? Zašto je slagao da imaju hljeba?

EVOKACIJA 1

Šta misliš da će se desiti u nastavku priče? Da li će dječak doći do brašna? Kako?

Napiši na listić kako zamišljaš kraj priče.

(Učenici učestvuju u razgovoru o tekstu. Predviđaju kraj priče koristeći maštu, rade samostalno i pišu na radni listić.)

RAZUMIJEVANJE ZNAČENJA 2 – ČITANJE 2. DIJELA

Hej vas dvojica, šta radite? – trže me nečiji piskutljiv dječaćki glas.

Poviše mene sa sepetićem i dvjema praznim vrećama na ramenu, stajao je Jovan Petrov.

-Šta stojiš, hajde da beremo lipu!

-Lipu? – upitah ga u čudu. – Šta ću s njom?

-Prodaćemo je. Gazda Ignjo kupuje. Ako nemaš vreće, evo ti, daću ti jednu. Imam dvije. Samo hajde brzo!

Začas sam se s Jovanom uspentrao na lipu. Kao vjeverica, neustrašivo sam se verao po sporednim granama, gdje je lipa bila najrodnija, brao sam neobično brzo...Brao sam brže od Jovana, a kad je sunce počelo da naginje zapadu, moja vreća je bila puna. Pomogao sam drugu, a onda smo se s punim vrećama uputili u dućan.

U dućanu su bili zadovoljni našom „robom“. Gazda Ignjo baci na tezgu novac i u mojim rukama zablista srebrna petobanka. U tom času sve mi je to ličilo na neku bajku, a ne na stvarnost. A kad dođoh sebi, vratih trgovcu petobanku i zamoli ga da mi za nju izmjeri kukuruzna brašna. I upravo kada je sunce zalazilo za zubat hrbat Majevice, ja sam se sa dvadeset kilograma brašna na leđima vraćao kući. Kad sam došao kući s brašnom, djeca su me salijetala, turala ruke u razriješenu vreću i počela na jeziku da ga kušaju. Otac i majka bili su iznenađeni i ja sam morao sve potanko da im ispričam kako sam došao do brašna.

Otac me privuče k sebi, pritisnu moje opaljeno lice uz svoj bradat obraz i toplo me izljubi. Tad sam prvi i posljednji put vidio suze u njegovim očima.

REFLEKSIJA 2

Da li se desilo onako kako ste zamislili? Šta se desilo na kraju priče?

Kako ste vi zamišljali kraj?

Da li vam se više sviđa vaš završetak priče ili kako se zaista dogodilo?

Rezimirati učeničke radove. (Učenici učestvuju u razgovoru. Nekoliko učenika čita ono što su predvidjeli za kraj priče.)

Napisati manje poznate riječi na tabli:

Manje poznate riječi:

proja/proha- hljeb od kukuruznog brašna

jendek- jarak pored puta

petobanka- novčanica

AKTIVNOST 3.

Strategija: "Šest mislećih šešira" (15 min)

Učenike prema mjestu sjedenja dijelim u parove/grupe i dajem instrukcije za rad. Svaki par/grupa ima da radi na jednoj od paralelnih vrsta mišljenja u zavisnosti od boje šešira koji dobiju.

Razmišljaj iz različitih perspektiva:

1.PLAVI ŠEŠIR:

-Kako možemo predstaviti problem u priči? Kojim redoslijedom ćemo koristiti šešire?

-Koji je najbitniji trenutak u priči?

-Koja je pouka ove priče?

2.BIJELI ŠEŠIR:

O čemu priča govori?

-Kako je živjela dječakova porodica?

-Ko je pomogao dječaku i kako?

-Šta se desilo na kraju priče?

3.CRVENI ŠEŠIR:

-Kakva osjećanja u tebi budi ova priča? Zašto?

-Kako se osjećao dječak kada je zaradio novac i kupio vreću brašna? Objasni zašto je bio ponosan?

-Pokušaj objasniti kako se otac osjećao na kraju priče, na osnovu posljednje rečenice:

“Tada sam prvi i posljednji put video suze u njegovim očima.”

4.ŽUTI ŠEŠIR:

-Šta je dobro/pozitivno u priči?

-Da li bi dječak pomogao svojim roditeljima da zarade novac, da u njihovoj kući nije bilo gladi?

-Koja je razlika između dječaka Marka i Jovana Petrova? Koji od njih se pokazao kao bolji drug?

5.ZELENI ŠEŠIR:

-Kako se mogao riješiti njihov problem na drugačiji način?

-Da možeš birati, koju bi super-moć izabrao i njome riješio dječakov problem?

-Kako bi ti riješio problem gladi u svijetu, imaš li neku ideju?

6.CRNI ŠEŠIR:

-Priča se sretno završila. Šta bi se moglo desiti da nije sreo Jovana Petrova?

-Koje su moguće opasnosti prilikom branja lipe?

-Kako glad utiče na ljude? Koji rizik i opasnost glad ostavlja na zdravlje i život čovjeka?

AKTIVNOST 4.

Prezentovanje grupa i mapa uma (10 min)

(Nakon što završe sa radom u paru/grupi slijedi izvještavanje. Vođa svakog para/grupe čita kako su riješili svoje zadatke.)

Pošto svaka grupa izloži svoja rješenja postavljenih zadataka njihovi radovi predstavljat će mapu uma prikazanu na plakatu.

Učiteljica po potrebi koriguje zajedno sa ostalim učenicima eventualne greške. Prihvatamo različita mišljenja i vodimo se tim da nema pogrešnih odgovora da bismo ih podstaknuli da iznesu svoje mišljenje bez straha od neuspjeha i kritike.

Rezimirati učeničke radove.

ZAVRŠNI DIO ČASA

REKLEKSIJA

AKTIVNOST 5.

Vođenje diskusije (3 min)

Na osnovu mogućih rečenica za refleksiju nastavnog časa koristimo:

Osjećam da je navažnije što sam danas naučio...

Mislim da sam danas zaista dobar/dobra bila jer...

(Učenici iznose svoje mišljenje o proteklom času dovršavajući predložene rečenice za refleksiju.)

Prepisivanje zapisa sa ploče i zadavanje zadaće (2 min)

Domaći rad-radni listić:

Napiši sličnosti i razlike između tvog i pišćevog kraja priče.

(Prepisuju nepoznate riječi u svoje sveske i lijepe radne listiće za domaći rad.)

Potrebni resursi

Mediji: tekst iz Dodatka, radni listovi za samostalan rad za strategiju "čitanje s predviđanjem", radni listovi za rad u paru/grupi za strategiju "Šest mislećih šešira", radni listić za domaću zadaću, plakat s mapom uma

Praćenje i procjenjivanje

Razmišljanja nakon časa:

Šta je na ovom času bilo dobro za vaše učenike?

Koje promjene biste preporučili za

a) naredni čas

b) poboljšanje ovog časa

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Napiši sličnosti i razlike između tvog i piščevog kraja priče.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Učenike je potrebno ranije upoznati sa metodom "Šest mislećih šešira" i potrebno je da znaju šta predstavlja koji šešir.

Ja sam u mlađim razredima lijepila na tabli slike sa opisom šešira a oni su crtali u svoje sveske. Kasnije sam mogla samo da podignem šešir, a oni već znaju šta predstavlja.

Bijeli šešir: činjenice/šta znaš o priči?

Žuti šešir: šta je dobro/pozitivno u priči?

Crveni šešir: osjećanja likova/tvoja osjećanja

Zeleni šešir: koji dio u priči bi izmijenio/nove ideje

Crni šešir: opasnosti/rizici u priči/šta se loše moglo desiti?

Plavi šešir: pouka priče (predstavlja vođenje, ali u samostalnom radu uglavnom sagledavanje šire slike priče)

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Vođeno čitanje

Predviđanje

Metoda rada na tekstu

Dvostruko vođeni dnevници

Collections

Priprema za čas - Osnovna škola

Prosečna ocena

5